

Stor høst af to års projekt om dialog og samarbejde

En metode til bedre dialog om udviklingen på bedrifterne og øget samarbejde mellem landbrug og kommune. Det er et par af resultaterne af projekt Landbruget i Landskabet, som Djursland Landboforening har deltaget i.

■ Hvis resultaterne fra projekt Landbruget i Landskabet får lov at præge fremtiden, vil vi meget oftere se eksempler på, at planlægning og miljøregulering kan være til gavn for både landbrug, miljø, natur og andre interesser i det åbne land.

Projektet har nemlig vist, at det er muligt at finde fælles løsninger gennem samarbejde og tidlig dialog mellem landmand, kommune, naboer, naturvenner og andre interesser, som eksempelvis turisterhvervet.

Landbruget i Landskabet er et netop afsluttet samarbejdsprojekt, som Djursland Landboforening de sidste par år har deltaget i sammen med blandt andet Norddjurs Kommune, Seges, to lokale landbrugsbedrifter og adskillige forskere (se faktaboks side 13).

"Vi har opnået resultater, som allerede er ved at få indflydelse forskellige steder. Vi har fået rejst en offentlig debat om mulighederne for at nedlægge, oprette og flytte naturarealer; og vi har vist, at der er muligheder for at finde lokale løsninger på landbrugets tab af næringsstoffer", sagde projektleder Jørgen Korning fra Seges ved projektets afsluttende møde på Ørsted Kro.

Ny form for planer

"Vi har også fået sat fokus på, hvordan man kan nå flere mål gennem jordfordeling. Og ikke mindst har vi fået rejst en debat om, hvordan man med nye udviklings- og områdeplaner kan få mere samarbejde og dialog ind i planlægningen, så både landbrugets, naturens og andre interesser bliver tilgodeset", fortsatte han.

Lykkegården i Rougsø-området er en af de bedrifter, der har fået lavet en udviklingsplan som led i projektet. Som navnet antyder, viser en udviklingsplan, hvordan en bedrift kan udvikle sig på langt sigt. Lykkegårdens udviklingsplan blev til efter en tæt dialog med Norddjurs Kommune og andre interessenter. Således blev naboer, den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening og andre interesserede inviteret til et dialogmøde, inden planen blev skrevet på papir.

"Det var udmærket at få fremmede øjne på vores fremtidsplaner. Og det var godt at se, at de var velvilligt indstillede overfor vore tanker om fremtiden", siger Henning Revsbech, som driver Lykkegården sammen med sin familie.

Deltagerne i Landbruget i Landskabet var også på markvandring på Lykkegården.

Fotos: Per Henrik Hansen

Da de lokale miljøforhold blev undersøgt, viste det sig, at der var meget små mængder næringsstoffer i drænvandet fra Lykkegårdens inddæmmede arealer ned mod Randers Fjord. Blot 1,2 til 1,3 milligram N/liter og 0,02 milligram P/liter, blev der målt i de dræn, der løber ud i afvandingskanalen ved pumpestationen nord for Voer Færgsted.

Fotos: Per Henrik Hansen

Miljø og natur undersøgt

En anden del af projektet gik ud på at undersøge de lokale miljø- og naturforhold på de deltagende bedrifter. Her viste det sig, at det er muligt at gå bort fra den nuværende regulering, der ned i alle detaljer er styret af landsdækkende regler, og i stedet lave en lige så effektiv, men meget mere fleksibel regulering ud fra de lokale forhold. Det kræver dog mere udvikling af de metoder, der skal bruges. Og ikke mindst skal lovgivningen ændres, før reguleringen kan blive mere decentral.

En tredje del af projektet var at undersøge mulighederne i en jordfordeling i et område som for eksempel Rougsø-området. En sådan jordfordeling skal i givet fald være multifunktionel. Det vil sige

både hjælpe landmændene til at få bedre arrondering og tjene andre formål, som for eksempel at få landbrugstrafik væk fra offentlige veje og skaffe arealer til ny og mere sammenhængende natur.

Det vil der være perspektiv i, mener Henning Revsbech.

”Jeg tror, det vil være en fordel med regelmæssig jordfordeling i et område, for eksempel hvert 10. år. Men kommunen skal også være med i det, så den på forhånd kan sige hvilke markskel, der må fjernes, og hvilke der ikke må, fordi der er tale om fredede diger”, mener han.

Man kan læse mere om resultaterne fra Landbruget i Landskabet på hjemmesiden www.landbrugetilandskabet.dk. ■

Deltagere i samarbejdsprojektet Landbruget i Landskabet

- Seks landmænd (fire i Hjørring Kommune, to i Norddjurs Kommune)
- Seges
- Norddjurs Kommune
- Hjørring Kommune
- Djursland Landboforening
- LandboNord
- Aalborg Universitet (Institut for Samfundsudvikling og Planlægning)
- Aarhus Universitet (Institut for Bioscience, Kalø og Silkeborg)